

Machiavelli

Den Florentinske Secretaril

Belphegors Giftermaal

[S.l.]
1660

Tillykke med din eBog

Du har modtaget en eBog via **Det Kongelige Biblioteks EOD-service**.

Vi håber, du vil finde den både nyttig og let at anvende. eBogen er leveret til dig som en søgbar PDF-fil, og det giver dig nogle særlige anvendelses-muligheder.

Hvordan du bruger eBogen

Læse på din skærm

Du kan åbne og læse eBogen via din almindelige PDF-reader, der ligeledes giver dig mulighed for at bladere mellem siderne og zoome i teksten.

Udskrive på din printer

Du kan skrive hele – eller enkelte sider af - eBogen ud på din egen printer.

Gemme på din computer

Du kan let gemme eBogen på din private computer, USB-nøgle eller diskette.

Søge tekst

Du kan søge efter ord, dele af ord eller hele sætninger, i eBogen ved at bruge PDF-Reader'ens indbyggede søgefacilitet. Denne finder du ved at klikke på ikonet "Search" , eller trykke på tastaturknapperne [Ctrl+f].

Kopiere og genbruge tekst

Du kan kopiere tekst fra eBogen ved at klikke på ikonet "Select toolbar" , indramme den tekst, du ønsker kopieret og trykke på tastaturknapperne [Ctrl+c]. Du indsætter teksten, hvor du ønsker det, ved at klikke [Ctrl+v].

Kopiere og genbruge billeder

Du kan kopiere billeder fra eBogen ved at klikke på ikonet "Snapshot Tool" og indramme billedet, du ønsker kopieret. Du indsætter billedet, hvor du ønsker det, ved at klikke [Ctrl+v].

Betingelser for brug

Bruger du eBøger fra Det Kongelige Biblioteks EOD-service accepterer du samtidig de betingelser, der knytter sig til brugen af disse pdf-filer. Den vigtigste af disse betingelser er, at du kun må anvende eBøgerne til personlig ikke-kommerciel brug.

Læs alle betingelserne på <http://books2ebooks.eu/odm/html/kb/da/agb.html>

58-394

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 13741 6

Fotograferet efter Eksemplaret i
Universitetsbiblioteket, Oslo. 1939.

Machiavelli

Den Florentinske Secretarii
artige oc lystige

BELPHE
GORS Gifftermaal/

Udsæt aff Italiensk paa
Dansk / oc dediceret til alle
Onde Dvinder.

Prentet udi dette Aar.

Brassve oc Vitberømtte Qvinder.

Jeg giffver eder her en liiden Affmal-
ning paa eders Liff oc Leffnet : oc
fremdeelis en duelig Underviisning/
hvorledis I skal handle med eders Mænd/
thil ligesom I venner dem i Begyndelsen / saa
hår I dem altid. Jeg tvifler icke paa / at der ere
jo adskillige iblant eder / som Mesterligen veed
der udi at sticke sig / ja jeg kiender dem / som gif-
ver vores Honesta slet intet effter ; Oc hvis
Mænd skulle heller ønske med vores Dom
Rodrigo at brænde udi Hellsvede ved evige
varende Steen. Kull / end at boe her paa Jor-
den / (om det var end i Rostild eller Kiøges
Kroi) udi stedsvarende Klammer oc Trætte.
Men det haffver intet paa sig / I veed vel at
dersom Manden er Qvindens Hoffvet / saa
er Qvinden Hoffvets Krone : Lader den
derfor danke effter eders Vibe / lærer dem at
Fryde i Søden / saa skal mand udi sin tid soet-
te eder udi de Danske Kronniæler ; Ligesom
Honestas staar udi de Florentinske. Leffver
oc holdis eder vel.

Belphegors Gifftermaal.

Det de gamle Kronicker af Florence læ-
 ser man / at en meget hellig Person / hvis
 isf de desmet var al Verden til forundring /
 bi / en Dag henrøet udi Aanden / oc hafde en syn-
 derlig Aabenbaring / nemblig: hannem troets / at
 hand saae / hvortledis at alle gifte Mand / hvis Siæle
 ginge udi stor mengde til Hellsvede / klagede sig
 offver / at deris Qvinder vaare Aarsage til denne der-
 ris store Ulykke / til hvileken de icke vare komne
 dersom de haaffde bleffvet ugiftre ; hvorudoffver
 Minos oc Rhadamante med det gandske ær-ver-
 dige Hellsvedis Raad stunnis at forundre sig here-
 ligen / iht de kunde icke i forstningen troe at det skulle
 saa haaffve sig i Sandhed / dog alligevel erfarede
 de / at de samme Klagsmaal formerede sig Da 3 fra
 Dag hvileket forarsagede dem omfider at bringe
 det for Pluto ; oc paa samme deres forebringende
 (foruden at tale til Dronningen der om / som vaar
 tilde tilpaa den gandske Uge) bleff stillet / at mand
 skulle offverhøre den Sag det noteste muelligt var /
 oc siden søge de Midler / som stunnis at være aller-
 sikkerst til at komme udi Sandheds Rundskab om
 dette. Strax paa Timen lod mand kalde alle Colle-
 gierne tilhaabe / P. ingerne / Grefverne oc Baro-
 nerne lode sig der finde / oc aldrig haaffde deres
 Forsamling været saa hæderlig / som paa den tid /
 tilmed foresat der aldrig tilforne nogen Sag / som
 vaar saa vigtig som denne. Der de nu vare for-

samlende / talte Pluto dennem saaledis til:
Mine fiæere oc høyt-elskede / endog Jeg bes-
idder mit Rige efter den Døm/som Himlen
haffver scældet offver mig/ oc formedelst min
haarde Skæbne/ som lenge siden haffver mig
afflagt min Arffvedeel: oc forbemælte Døm
kand aldrig igien kaldes/ oc jeg kand icke mees-
re voere undergiffven enten Gudernis eller
Menniskens Døm / dog alligevel efftersom
deres Forstetighed / som kand giffve sig under
Løw oc Ræet / oc høyre acte andres end deris
egen Mening/er altid den vissste/ haffver jeg
sluttet at spørge eder til Raads hvorledis jeg
skal sticke mig udi een Sag/ som siunes med
tiden at kunde bringe vores Rige udi Vans-
ære: Alle giffte Mænds Siæle/ som kommer
hid under vores Regiering / siger / at deres
Swinder ere Aarsage til denne deres U-lycke:
De efftersom det siunes en u-muelig Ting for
enig frycter jeg for/ at dersom vi dømmes eff-
ter det som er os berettet/ mand skal da tale
om os/ ligesom vi vare alt for haarde/ oc twert
imod / dersom vi dømmes intet udi denne
Sag/ mand skulle da sige offver alt/ at vi ere
icke strenge nock/ oc at vi legger os meere efter
andre Ting / end at gjøre hwis Løw oc Ræet
tilhører.

tilhører. Det er visseligen en løf Sag / at
domme effter hvis disse Siæle allene hafver
bragt os fore / men vi gjør os stor Uret / ders
som vi icke udforsker Sagen med tilbørlig
Flid. Dersom efftersom jeg vil forekomme
det Onde / som enten formedelst stor Hast eller
de Forsømmelse kunde forarsages / oc jeg fins
der ingen Middel roet beqvem til at sætte det
udi Verck / da hafver jeg vildet lade eder alle
kalde tilsammen i denne Reening / at I skulle
hjelpe mig med eders Raad / oc mage det saa /
at mit Riige maa her effter være uden Effters
tale / ligesom mand hidindtil hafver intet suns
det at sige imod den Raade paa hvilken jeg
regierer. Der vaar icke een / som io bekiente. at det
vaar en Sag som det laae høneligen Mact paa / oc
som vaar værd / at mand den skulle offverveie med
en synderlig Flid. Den gandske Forsamling slut
tede vel / at mand skulle bruge alle de Middeler / som
mand kunde optencke til at udforske Sandheden /
mens de kunde icke finde paa / hvorledes det skulle
sættis i Verck : Thi nogle deris Meening var / at
mand skulle icke sticke en Person hen udi den an
den Verden ; Andre tæncktes / at mand burde at sticke
fleere did ; Nogle igien dømt / at udi egen Person
kunde mand bedre fornemme hvorledis Sagen
hengte sammen / end som naar mand brugte mange
der til. Men de som stode mæst paa deris Meening /

hølt for / at mand burde icke at bruge saa stor Om-
førb / oc at der var nock at mand tillige paa en Tid
lagde adskillige Stæle paa Pinebencken / oc vinde
dennem indvil de bestente Sandhed. De fleste
Stemmer gick dog omfider ud der paa / at mand
skulle sticke en sær Person bort udi Verden; oc udi
denne Meening bleff den gantze Forsamling. Men
effter som der var maen / som vilde af sin Billie tage
saa oette Rinde paa / bleff sluttet at Lecken skulle
dømme udi den Sag. Strax bleff det Eddeler
giort / oc Lodder erffede Belphegor. Udi det Fald
maa mand vel sige / at Lecken tale som hun burde;
Thi udi all Sandhed / Belphegor var icke een aff
de flentle Dæle / hvo udoft ver ocsaa luto haft
de giort ham til Dffverste for alle sine Soldater;
Jcke dis mindre hoffoe hand vei rilder undskyldte
saa for denne Bestilling; Men som Plato udtræck-
lig n befalte hannem det / var hand nød til / at taage
til Tacke med sin Enck; Antog hand derfor de Bil-
kor som vaare at den m simpiligen sluttete / nem-
lig / at mand strax paa Timen skulle icke
hundrede tusinde Ducater til den / som skulle
giøre denne Rysse udi Verden; oc effter at
hand hafde ijsort sig et Meñisks Skickelse /
skulde hand tage sig en Kone / oc leffve ti Aar
med hende / om det var mueligt / oc naar den tid
var forløben / skulle hand lade som hand døde /
oc komme tilbage igien til Hellsvede der at
befrøffes

befræffte med sin egen Erfarenhed / hvís one
oc got mand lider / naar mand er gift / oc giøre
derofver en sandsærdig Beretning for den
gandske Forsamling : Der bleff endnu sagt :
at hand skulle imidlertid være undergift ven
all den Fortræd oc all den Elendighed / som
Nændene ere undergiffne / icke en gang un-
dertagende Fængsel / Siugdom oc Armod
self : men dog alligevel / der som hand kunde
fri sig derfra ved nogen Treck eller Paatund /
det skulle være ham tilstæd / oc at ingen skulle
forarge sig derofver. Belphegor tog disse Bil-
tor an / annammede de hundrede tusinde Queacer /
oc kom i Verden / oc effter at hand hæfde udvald
aff sine Soldater saa mange Heste oc saa mange
Svenne som hand hæfde fornøden paa sin Rejse /
kom hand til Florens med en kostelig oc udvald
Følge : hand hæfde sat sig fore / at leue udi den By
frem for nogen andensted : thi den stuaes ham
meest beqvem til hans Forhaffvende / som var at
anvende sine Penge vel / oc at sætte dennem paa
Rente ; hand lod sig kalde Dom Roderic af Ca-
stilien / oc leiede sig et herligt Huis / udi Forstaden /
kalder aff alle Helgen ; Oc paa det ingen skulle vride
hvad hand vaar for een / sagde hand / at den Tid
hand var endnu heel ung / hæfde hand forlat Spa-
gnien oc var seylet til Syrien / hvor hand hæfde
holt sig oppe til Alep / oc der hæfde fortient al / hvís

hand enede. Men effterat hand hafte nu været
nogen Tid der i landet / var hand kommen til
Italien, i den Meening at gifte sig udi et Land/
som var meere høfligt/oc som bedre offverteens med
hans humeur. Derforuden var Dom Roderic
en heel derlig Karl / oc siuntis icke at være tredve
Aar gammel/eller der omtrent; Oc som hand hafde
ladet see paa en kort tid sin Rigdom oc 'yotmue / oc
mand saa derforuden dagligen aff hans Gaffmild-
hed / at hand viste med god Maneer at bruge sine
Midler/ da var der adskillige aff den Florentinske
Adel som hafte mange Døtre oc faae Penge/
hvilcke lode sig icke forfemme at tilbuude ham de-
ris Døtre/oc gjorde also deris Flid til at de kunde
faa ham i deris Svogerstab: Dom Roderic
som hafte kaaret udralde een for alle andre (hun
var oc et offvermaade derligt Kenniste;) Historien
figer / at hun kaldtis Honesta, oc at hendis Fader
var H. Americ Donati, som hafte endnu treende
andre Døtre / som vare gifte færdige / oc treende
Sønner som vare imellem tiue oc fem oc tiue Aar.
Denne H. Americ endog hand var aff een aff de
ædelste Slechter udi Florence, saa var hand dog heel
arm/ oc det aff Aarsage / at hand hafte for mange
Børn / oc hans Adelskab var hannem til Forhin-
dring: Men Dom Roderic hialp svare paa sagen/
vhi hand gjorde sit Brøllup paa sin egen Betøf-
ning / oc Alting giet til med saa stor Præct / saa at
der bleff inset forglemt aff alle der som kunde ønskes

oc beaeteres udi saadan et Tilfald. Iblant andre
 Viltor / som vare forsat vores N. Belpnegor, var
 der oc denne / at saa snart som hand haaffde for-
 lat Hellsvede / skulle hand være alle Wiennis-
 stelige Skøbeligheder under aijven; Over-
 fore hand oc begynte at saa lyst til Ere oc Berdslug
 Præst / oc endog hand var en Dieffvel / holt hand
 dog aff at mand roste oc berømte ham / oc befant at
 det var en ting / som stoed hannem vel an; Men det-
 te / som hannem syntis saa angenem / keste ham oc
 saa vackre Penge; Dog det var en nock / thi hand haf-
 de icke været længe med Frue Honesta, før end
 hand bleff saaledis forælsket udi hende / at det var icke
 at sige aff / oc hand fant / jeg veed icke hvad / udi hen-
 dis Omgængelse / som opbagede hannem saaledis til
 Kierlighed / at aldrig haaffde hand været udi saadan
 et Gilde tilforn; Saa snart som hand saae / at hun
 var bedrøffvet / eller hente giick det ringeste imod /
 forbandede hand den Bestilling som hand haaffde
 faaet / oc svor hant oc dyre / at det var hannem suure
 at leffve. Frue Honesta der hun var nu giift med
 Roderic, oc haaffde fort med sig Adels Blod oc
 Denlighed / forglemte icke sin sedvantlige Hoffmod-
 men var udi henesse maader saa stolt / at Rode-
 ric, som kiendte oc haaffde forsøgt meere end een-
 gang Lucifers Stolighed / maatte bekiende / at hans
 Hustrue derudi offvergick Lucifer. Men denne
 hendis Stokhed toeg endnu meere til / den tid hun
 fornam den bændende Kierlighed / som hendis

Mannd bar til hende; oc som hun bilte sig ind / at
hun skulle vel holde ham i Tønelen / oc trakte ham /
som sig burde / tracterede hun ham / som hand
haffde været hendis træl / oc handlede med ham uden
Barmhiertighed oc uden Erbødighed; Ja vera
som hand neetede hende nogen Ting / forsamde
hun icke at lade ham see at hun viste at bande oc
fiendis / ligesaa vel som andre Qvinder aff hendis
Art. En hver domme nu hvad dette var for en
Sorrig for Dom Roderic aff Castilien: Icke
dis mindre haffvendis ubi Aet sin Konis Fader /
Brødre oc Slect / sampt den hellige Ecclesiass
Stand / oc offver alt den inderlige Kterlighed / som
hand bar til hende / taalte hand alt det onde som
hun lagde paa ham: Jeg vil intet melde her om de
store oc u-sedvanlige Omkostninger hand gjorde
paa hendis præctige Klæder / thi hver Uge haffde
hun en sær Mode / hvilket gemeentlig er de Floren-
tinske Jomfruers Maneer: Der var endnu andet
som gjorde ham større Fortræd / Thi hand bleff nød
til / om hand vilde være i roe / at hielpe sin Kones
Fader til at gifte sine andre Døttre / hvor paa
hand anvende en anseelig Summe Penge; Hand
maatte for at underhoide god Venstabs / oc paa
det at Alting kunde gaa vel til / sende en aff sine
Qvindis Brødre Ofter paa med en stor deel Ul-
len-Vare: En anden til Francrig oc Spagnien
med Silcke-Vare / den tredie maatte hand
forstrecke med saa meget / at hand kunde holde
en

en heel hob Guld-Slagere til Florentz: Alle dette
tillsammen lagte hand nock giøre en arm Diefvel gale:
Icke dissmindre staar her endnu andet tilbage. Der
er ingen Rhet Italien som gior større Omkost: in-
ger i Kastellum oc paa Sr: Hans Dag / end som
Florentz: Det denne occasion var det først at Frue
Honesta vilde fort ud / at hendis Roderic skulle off-
verga: alle dem som haßde noget at betynde / oc det
udt kostbare Giestebuder / Balleter oc andre Lids-
fordrist som ere sedvanslige paa de tider: Hand tog
icke dissmindre raaimodeligen ligesaa vel imod dette /
som hand haßde giort imod det forrige: oc jeg troer
at hand endda nock som skulde haßde været til freeds
oc ofverbaaret Alting / som var eller ont nock at for-
dene: der som hand i det ringeste formet sig sin raal-
modighed maatte haßve forhvervet Rømt i sit
Huis / oc udi fred kunde haßve ventet hans under-
gangs bestemte tid: Men det gic Dom Roderic
tvertimod thi foruden den Omkostning / som I seer
at hand allerede haßde giort: da gjorde dog denne
stolte Qvinde hannem rustade Fortræd / ja endoc
saaledis / at der var hvercken Knekt eller Tienere /
som kunde bliffve tre Dage aff rad udi hans Tien-
ste / hvilcke meget fortræd hannem / thi hand saae at
det var hannem u mueligt at beholde et Menniste
udi sit Huis / hvilcken hand kunde betroet sig Gods:
De sandelig hvorledis var det mueligt at Solck kun-
de bliffve udi det Huis / efftersom Dießene selff /
hvilcke hand haßde fæst med sig / vilde heller fare de-
rig

ris Ben tagen til Hellsvede/ oc brænde/ som de hafde
giort tilforn/ end de vilde leffve her i Verden under
saadan en Qvindes Regtering/ med hvilet en mand
aldrig kunde komme til rette. Roderic som forde
dette leffnet/ som var fult aff saa stor u-roe oc Elen-
dighed/ effterat hand hafde udøst alt det som hand
hafde lagt sig til bæste / begynte at leffve paa den
Forhaabning / som hand hafde om den Gevinst/
hand skulle giøre paa sine Barer / som hand hafde
Øster oc Vester paa; Oc som hand hafde endnu ic
got Rætte iblant Riobmændene / da paa det hand
kunde altid holde sin Stand ved liige / laante hand
Penge aff dem som satte dem ud paa rente. Men
som de/ hvillcke handler med saadanne Barer / ere
gierne aarvogne offver deris Døgent/ da merckte de
strax at hand hafde icke stor Omforrig for at erleg-
ge sin Betalning til bestemte tid. Oc som nu alt
hvis hand hafde var gaaen svar til acters/ oc hans
Pung var bleffven gandske tom / fick hand paa en
tid to aff de bedrøffveligste Tidinger/ som hand no-
gen tid kunde vente sig: Den første var/ at een af Ho-
nestz Brødre hafde leegt bort udi Tærninger ale
hvis Roderic hafde flyed ham under Hænderne.
Oc den anden duede icke meget meere end den før-
ste; thi hand fick at vride at den aff hans Kones
Brødre/ som var paa Benen fra Italien/ var bleff-
ven i Ssen med all sin Riobmandskab: Saa snart
diffe Tidinger kom til Florence, forsamlende sig alle
de som hafde laant Dem Roderic noget / oc en-
hog

dog de vilte sig ind at hand var udi grund forderff-
vet/sag torde de dog icke tale ham til om Betalning/
effter som Tiden var icke endnu forfalden; hvorforsø
de sluttede samprilgen / at de vilde tage vel vare paa
hannem/at hand skulde icke snige sig bort / oc de paa
den Maneer skulle bliffve holt for at være taget ved
Næsen. Dom Roderic aff Castillien, effter at
hand saae/at der hialp ingen Raad/ oc viste hvor til
hand var forbundet ved Hellsvedis order, siel i
finde at tage en Hest imellem Beenene/ oc at gaae
sin taaf uben at raadsføre sig videre med nogen;
hvilket hand oc icke haaffde stor umag for at giøre/
effter som hand boede næst ved Porten du Prat;
men hand var neppe borte/ før Røtter udspridde sig
iblant dem som hand var skyldig/ hvilket løb strax hen
til Offrigheden oc forhverffvede at hand bleff efter-
fulgt aff Bysvennene oc Tiuff-trecterne/ ja de renste
derforuden ud alle udi egen person/ baade at de funde
de diß snarere saae nogen Kundskab om hannem/
saa vel som oc aff Fryet/at det slags Golck/som duer
icke meere i Italien end anden steds/ skulde for en
Sum Penge lade ham gaae sin gang: Roderic
som var icke taabelig/ oc som burde icke heller at væ-
re der udi dette Tilfald/ tænckte nock imidlertid paa
hvis som kunde foresalde / hvorforsø effter at hand
haaffde reden næsten en halff mil i fuld Spring/ siel
hand i finde at lade Landvenen fare / hvilket hand
oc giørde; men udi det fald maatte hand forlade sin
Hest/ oc effter som Landet var saa gøt som igiennems
staaren

flaaren med Graffve / bleff hand nød til at bruge
Veene, hvilcke kom ham oc vel til pas. Som
hand nulaenge haaffde lobet omkring igiennem Vins-
biergene oc de sine a traer / som det gantste Landstabs-
er fult aff / kom hand omfioer offver Peretola, til
Hans Mattei del Bicca, som var J. del Bene
Hufmand / hans Duns: Til hans encke nierte hand
Hans Matteo, som bar soer til sine E. tude / oc lofve-
de hand ham / der som hand vilde fite ham aff hans
Gienders Hænder / som forfulde ham for at lade
ham døet Fængsel / da skulde hand mage det saa / at
hand skulde bliffve en rig Mand / oc ferend hand
forloed ham / skulde hand giffve ham saadan en press-
ve paa disse sine D. o / at det skulle icke være mueligt /
at hand kunde iviste der paa: Oc / sagde hand /
dersom jeg icke gior det som jeg loffver dig /
da er jeg til freds / at du selff offverleffverer mig
udi deris Hænder som soge effter mig:
Matteo som var en Bunde / var dog en Mand
færdig til alt / oc som haaffde Veenu di Næsen: Der-
fore effter som hand demte vel / at der var intet at
misse hos / dersom hand friede ham / loffvede hand
at ville giere det / oc effter at hand haaffde skulet ham
udi en Mødding som var uden for hans Port / de-
ckede hand ham endnu til med en heel hob Blade oc
Rijs / som hand haaffde sanctet til at giøre Jld med:
Mand haaffde icke saa snart skulet Roderic, for de
som segte efter ham / ankom til Mattei Duns: mens
for alt det de truede oc giorde ham bange / kunde de
dog

dog aldrig faae ham til at sige/ at hand i det ringeste
haffde seet ham; hvorudoffver effter at de hafde renst
nogle Dage bedre oc bedre frem/ oc de kunde intet
fornemme til Dom Roderic, renste de tilbage i
gien til Florentz, oc det ilde til fredes/ som en hver
fand indbilde sig. Matteo der hand faae at all denne
store Allarm var offver/ drog ham ud aff den sted
hvor hand var stult/ oc formanede ham til at holde
hvis hand haffde loffvet ham: Roderic lod sig see
heel troe udi det fald: oc jeg tør vel sige/ at aldrig
haffver nogen Dieffvel holt sine løffter saa vel/ eller
lade se saa stor Tacknemmelighed oc Oprigtighed
som hand gjorde; hand bekiente at hand var ham
hønetigen forbunden/ oc loffvede at bruge all sin tid
til at giere hannem fyllest/ oc at holde sine Ord;
Oc paa det hand dis bedre kunde forfætte
ham paa at hand omgicis med Sandhed/
oc at hand sagde intet som hand jo kunde bringe til
veye/ fortælte hand ham sin gandske Historie/ saale-
dis som I haffver hørt den: Hand underviste
ham dernæst/ hvad for Middel hand vilde bruge til
at gøre ham riig: Viide maa du/ sagde hand/
at saa snart mand hører at nogen Jomfru er
besøet/ da er der ingen anden Dieffvel i hendis
Krop/ end jeg/ oc du maa være forficket paa/
at jeg skal aldrig gaa der ud/ forend du kom-
mer self udi egen Person/ at mane mig ud/ oc
du skal vel vilde siden at lade dig betale/ som
sig

fig bor aff Jomfruens Fader. Hand sagde
ham intet meere; thi hand forsvant udi et Øneblæk/
oc lugesom spillede aff Tusten for hannem. Et af
der effter kom et Røtte offver gandske Florentz at
min Herr Ambrosio Amedei ene Daatter / som
var gift med Bonajato Thebalducci, var besæt.
Hendis Forældre loede sig icke so somme at arve
de de Møbler som mand pleyer at bruge udi saar an
et jamme; lig Tilfæld; thi de loede bære til hende Et:
Zanobe Høfver/oc Et: J. Galberts Kappel: men
Belphegor hand loe icke aff alt dette; her var in
gen Dom Roderic aff Castillien meere; men en
verstaaffens Diefvel: Oc for at lade hver oc een see at
denne Jomfru var retteligen besæt/oc at der var in
gen narrist Indbildning under / icke heller ont aff
Moderen/eller andet aff det slags/ som land bedra
ge Folck/ talte hand bedre latinen end mand finder udi
Bøgerne/ disputerede udi Verdslig Vistdom/ oc
aabenbarede adskillige Folckis Synder/ hvilcke for
andrede sig nock der offver/ thi ingen hafte troet/ at
Handen befattede sig med saa mange slags ring:
Men der var iblant andre en stæckels Munk/ hvil
cken Roderic gjorde et svart puds; thi hand aaben
barede for alle dem som vare tilstede/ at denne hafte
de hole udi sine Kammer/ meere end fire Aar; en ung
Teg/ som var udfærd som en ung Munk. Aff disse
Teg land mand læt somme om hun var retteligen
besæt. Indledt id var min H. Ambrosio udi
alle maader bedrøffvet/ offver denne sin Daatters
ulykke/

u. Incke / oc effterat hand haffde forgiessris forføgt
alle de Midler / som kunde findes / enten udi Læge-
konsten eller i Religionen, haffde hand slet ingen
Forhaabning meere. I mueler tid kom J Matteo
til ham / oc loffuede at redde hans Daatter / der som
hand vilde giuffe ham fem hundrede Ghlden / for
hvilecke Penge hand vilde kiope en Ene dom i Pereto-
a. Sanden at si: Matteo var en god ærlig Mand
oc hafde gjort dette Mirakel for intet / men hand haf-
de Penge fornøde. Min H. Ambrosio sloeg til med
ham: Oc Matteo strax efterat hand hafde ladet si-
ge nogle Messer / oc hafde brugt / ieg veed icke hvad for
Eremonier / paa det at Alting skulle gaa til med
større Skindhellighed / forføhede sig til denne Zom-
fer / oc sagde hende udi Dret: Roderic, jeg er
kommen hid til dig / at du skal holde det som
du haffver loffuet mig. Jeg er heel vel tilfreds
der med / svarede Roderic, men jeg vil handle
med dig / som en ret / Passens Mand: Hvorfor
re du skal viide / at jeg vil gjøre dig meere end
engang til gode; thi dette Tilfald / for hvilecke
du er kommen hid / er icke møetig nock til at
giøre dig saa riig / at du fandt leffue med ma-
gelighed; Hvorfor saa snart som jeg gaar
her fra / vil jeg fare i Karls / Kongens aff Na-
ples. Daatter / oc du tør intet ved at tæncke / at
jeg skal forlade hende / for end du kommer os

maner mig. Der skal du først bliffve til en
formuendis Mand / oc du skal haaffve Skieps
per fulde / men effter den tid var dig / at du ick
kommer meere oc bryder mit Hoffvet. Saa
snart hand haaffde sagt disse Ord / soer hand ud aff
denne Jomfrues Legome / oc den gandske Stad
glædde oc forundrede sig deroffver. Belphegor
glæmte ick heller hvis hand haaffde loffvet Matteo,
thi soer libet der effter kom der røtte offver all Ita-
lien, at Charls, Kongens aff Naple, Datter var
besæt; oc det var got for Matteo, som skulde udi det
sald høste en Gulb. Hest. Udi Sandhed alle Mun-
ckenes Raad duede ick for et Haar / de brugte for-
giæffvis alt hvad de viste: Ganden vilde intet giuffve
sig tabt / inden naar Matteo talte / som haaffde tilforn
giort ham saa stor Tieniste. Kongen / som haaffde
fornummet hvis som var skeed til Florentz, loed
Matteo kalde til sig: hvileken oc helbredede Prin-
cessen / effter at hand haaffde anvendt nogle Dyrger
oc skin-hellige Ceremonier / for dis bedre at bedecke
hans Konst. Men Dom Roderic, sørend hand
soer bort / talte ham saaledis til / som det forællis endi
Kronnicken: Du seer vel / Matteo, at jeg haaff-
ver holt det som jeg haaffver loffvet dig / nu er
du riig nock / nu kand du leffve effter din mages-
lighed / hvorsore jeg troer viff at jeg er dig in-
set meere Skyldig: Boete dig dersore / at du
der effter ick stiller dig ind for mig / thi der som
der

Det ſkeer / da for det meget gode jeg haſſver be-
 viſt dig / vil jeg igien bevijſe dig meget ont.
 Matteo effterat hand var kommen mæctig riig til-
 bage igien til Florence (Thi hand haſſde ſaaet half-
 tredieſindſtve tusinde Ducater aff Kongen aff
 Naples) Tænckte ickun paa / hvorledis hand ſulle
 nyde udi fred denne ſtore Riigdom / thi hand troede
 ingenlunde at Roderic ſulle nogen tid giøre ham
 nogen fortræd: Men hans Anſlag bleff forhindret
 formedelſt de ny Tidlinger / ſom kom fra Franckrige /
 hvilke førde med ſig / at en af Kong Louis den VII.
 Døttre var beſæt: Dette var nock til at giøre Mat-
 teo bange / thi hand viſte hvad for en mæctig Herre
 hand var / oc derforuden erindrede hand ſig vel om
 den ſidſte Affſceed / ſom Roderic haſſde taget med
 ham. Kongen / ſom fandt ingen Widdeler for dette
 fremmede Tilfald / effterat hand haſſde fornum-
 met hvad Matteo kunde giøre / ſtickede ic ridendis
 Bud effter ham / oc loed ham bede at hand vilde
 komme til Paris: Men Matteo undſkyldede ſig / at
 formedelſt hand var icke vel tilpads / var hand ey
 mæctig til at ſienne Hans Mayeſt: udi det ſald:
 Hvorfore Kongen bleff nød til at ſkriffve til Herrer-
 ne / hvilke befalede Matteo at reyse. Effterat hand
 var nu kommen til Paris, heel bedrøffvet / thi hand
 viſte icke paa hvad Maneer hand ſulle føre det i
 Verck / ſom mand forhaabtes om hamnem; Sagde
 hand til Kongen: at udi Sandhed / det var viſt

hæd at hand tilførn hæfde helbrede neale besæt-
te / men mand burde icke derfor at tro / at
hand kunde helbrede alle besætt som for kom-
me / formæst at mand finder neale iblant
Dieffne aff saadan en fræmmed oc forhædet
Natur / at de skietter sig intet om / enten mand
eruer eller maner dem ; Dog alliaerel / saade
hand / at det skeede icke aff nogen Brangvils-
lighed til at tiene Kongen / at hand sagde dette /
mens at Hans Majest: vilde hæfte ham
undskyldt / oc forlade ham det / der som det icke
lycktes. Kongen / der hand hæfde hørt dette bliff
forbitret derud offver / oc hans Bæde vreckte saa
sterck ubi hannem / at hand ruede Matteo , at hand
skulle lade ham henge / der som hand icke jagede
Dieffvelen ud aff Princessens legome / ligesaa vel
som hand hæfde gjort ved de andre / thi det var lige-
saa læt at giere Miracklet til Paris , som til Floren-
ce oc til Naples. Disse Ord gic Matteo hørt til
Derte / thi hand hæfde ingen Ænst til at henges paa
den Manceer / oc Kongen meente fast hviss hand
sagde : Icke dismindre tog hand Mod til sig / eller
oc loed hand som hand gjorde det / oc effter at hand
hæfde lader Princessen komme for sig / forføned
hand sig til hendes Dre / sigendis til Dom Roderic,
at hand var hans ydmygste Tienere / oc ders-
hos forglemte icke at erindre ham paa ny om
den Tieniste hand hæfde gjort ham / den tid
hand

Hand friede ham fra Kettens Klosser / og
der som hand forloed ham i saa stor en Fare/
som hand nu staa udi / skulle der icke være een/
som so skulde tale ilde om hans u-tacknemmes-
lighed. Roderic, som haaffde tse Aarsag til at
være veltilfreds med ham / bleff til gaffns vred ;
hand bandede / dominerede / stormede / ferde ic
Søndens Lestnet / og stelte ham Ruden fuld : Men
mand kunde en tilgaffns here uden disse sidste Ord :
Hvad bilder du dig ind / du u-forskammede
Ekielm / hār du endnu den Driftighed at du
tør lade dig see aff mig ? Indbilder du dig icke/
at du en Dag kand rose dig aff / at du er bleff
en riig formedelst min Hielp ; men jeg skal
lade dig see / dig og en hver / at jeg giffver og ta-
ger igien / hvad og naar mig lyst. Vær fors-
sikret / at jeg u-feylbarligen skal lade dig hæn-
ge / for du kommer fra Paris. Matteo der hand
saa / at der var ingen anden raad paa færde / efter-
at hand haaffde ladet den besætte for aff Benen / sag-
de til Kongen : Jeg sagde nock Eders Mayeste
at der vare Aander til / som vare saa slemme
og saa narriske / at mand kand ingen raad faa
med dem / og denne som er udi Prinsessen er en
aff disse slags Aander : Hvorfore jeg vil fors-
øge alt hvis jeg veed : der som det / som jeg vil
giøre / kand gaar an / da skeer det i en lyckelig
tid /

tid / oc Eders Mayest: skal erlange det som
hand onsker/oc jeg disligeste; men dersom jeg
udretter intet der med / oc Eders Mayest: er
icke tilfreds med hvis jeg haffver giort/da skal
jeg være i Eders Naade oc U-naade/oc I skal
haffve saadan Medlidenhed med mig / som
min U-skyldighed fortienet: Imidlertid maae
Ed. Mayest: lade bygge paa Plazen uden for
vor Frue Kircke / een balcon saa stor / at alle
Eders Forster/oc den gandske Geistlighed af
Byen/Land staa der paa/denne balcon maae
drages med Gyldestycke oc Silcke/midt der
udi maae sættes it Alter/ oc paa Sondag til
kommendes maae I lade Eder finde der/heel
eilig/ med Eders Prinker oc Forster / oc Es
ders gandske Kongelige Praet oc Herlighed/
oc effter at I haffver ladit siunge en Hymoes-
se/maae I lade Princeffen komme did. For-
uden det som jeg nu haffver sagt Eders Ma-
jest: maae der staaepaa den eene side aff plas-
zen i det ringeste tiue Personer / med Trom-
petter / Cornetter / Trummer/ Sækkepiber
oc Cimbler/som skal begynde at leege paa alle
disse Instrumenter/saa tilig som jeg løfter min
Hat i Beyret/oc altid forne nærmere oc nær-
mere til balconen med denne Music: Alt dette/

oc enda-nogle andre Middel som jeg veed / Skal
som jeg haabes komme den onde Aand til at
fare ud aff Princessens Legome. Kongen be-
falede at mand skulle udrette Alting saaledis som
Matteo haffde foreslaget; oc den tid Søndagen var
ankommen / oc balconen var fuld aff adskillige hø-
je Personer / oc Plazen uden for vor Frue Kircke
fuld aff Folk / bleff Princessen did bragt imellem
tvende Bisper / oc effterfulde hende adskillige store
udaff Hoffer. Den tid Roderic saae disse mange
Folk / oc denne store Præct som var laffvit til / bleff
hand underlig der offver / oc raabte / saa at enhver
kunde høre det : Jeg maatte gierne vjde / hvad
denne Skielmske Bunde haffver udi sinde at
giøre / jeg haffver vel seet andet tilforn end det
te / jeg haffver seet meere end engang ald Him-
melens Herlighed / oc jeg haffver seet Hellsves
dis forfreckelige Mæct: Jeg skal handle med
den Skielm / som hand haffver fortient / oc giør
jeg det icke / saa Gud straffe mig. Matteo for-
føyede sig til hannem / oc bad ham at hand dog vilde
fare ud; Men Roderic raabte : O hvilcken her-
lig Indbildning du hâr haffte / bilder du dig
ind at du paa den Manceer vil undfly min
Mæct / oc Kongens Brede? Men tænk integ
saadant din Nar / thi jeg har ret vel sluttet at
lade dig henge / eller oc mand maa tage mig
for en Dieffvel uden Følske oc Fornuft.

Matteo bad ham endnu med større Zoffver : oc Belphe-
 gor skielde ham endnu mere ud / end hand haffde giort til-
 forne ; Matteo bleff icke forbauet offver alt dette ; men
 strax paa Timen løfte sin Hat op i Venret / oc Trompe-
 terne oc de som leegte paa Cornetterne / Trummerne oc
 Gymblerne begynte paa en tid deris M. sic / oc forsoneds
 sig til balconen. Roderic der hand hørde denne usæde-
 vanlige kiud/viste icke hvad hand skulie sige der til / oc loed
 hand see at der ere Diefler som strycter ligesaavel for der
 ende / som Menniskene / oc efftersom hand kunde icke bilde
 sig ind / hvad denne store Straaen vilde betynde / spurde hand
 Matteo hvad Aarsag der var til : Denne Bunde / som var
 icke taabelig / loed som hand var heel forundiet der over oc
 sagde : Gud bedre det min Kære Roderic, det er
 eders Kierste Hustru som kommer at søge eder til
 Paris. Det var alt det hand sagde ; Men ingen kand bilde
 sig ind / hvor forstørret Dom Roderic blev offver disse tre
 eller fire Ord ; Hand tabte der offver baade Fornuft oc
 Forstand / oc uden at tæncke sig videre om / oc begrunde /
 om det var en ting som var muelig eller icke / soer hand ud
 off Princessens Legome / oc sagde icke it Ved der imod ;
 thi hand vilde heller fare tilbage igien til Hellsvede / at giøre
 Regenskab for hvis hand haffde udrettet / end at hand vil-
 de begiffve sig paa en igien udi Ecteslæbs Trældom / hvor
 hand haffde hafft saa stor Fortrød / oc været saa mange
 Farer undergiffven : Saa snart hand var ankommen /
 begierede hand audience, oc udi Pontenis, samt AEaci,
 Minois oc Rhadamanti Raads Herrernes / Rædse-
 relse / betroefftede hand det som de giffte Mænds Siøle
 saatt oc offte haffde sagt ; Oc Matteo, som var ireffere
 end Dieffvelen / renste glad til age igien til Florentz.
 Mand løser icke udi Krønicken / at Kongen gjorde
 ham noget til gode / men som hand haffde nock vundet de to
 forrige gange / holt hand sig lycksalig nock at hand slap
 fra at hand icke bleff hængt til Paris.

Læs mere om projektet på:

www.kb.dk/EOD

www.books2ebooks.eu

Om EOD-projektet

"eBooks on Demand" (EOD) – på dansk "eBøger on Demand" – er et europæisk samarbejdsprojektet, der blev indledt i 2006. Det omfatter 14 national- og universitetsbiblioteker fra hele Europa og finansieringen sker bl.a. via EU.

Projektet har gjort det muligt for brugere af Det Kongelige Bibliotek at bestille ældre bøger som eBøger på nettet via REX. På længere sigt vil brugere på denne måde få adgang til millioner af bøger på nettet fra europæiske biblioteker leveret i digital form som søgbare PDF-filer -såkaldte eBøger.